

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 30 kr. več na leto. Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inzerate) vsprejema upravništvo in ekspedicija v „Katoľ. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeňiskih ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemšči nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 59.

V Ljubljani, v sredo 11. marca 1896.

Letnik XXIV.

Pokop „narodne stranke.“

Dr. Tavčar v polemiki nima sreče. To kažejo tudi njegovi zadnji članki v „Narodu“, naperjeni proti naši stranki. Sodeč dr. Tavčarja po teh polemičnih člankih moramo reči, da ima mož skrajno omejeno duševno obzorje. Jedino robata surovost je, s katero se odlikujejo njegovi članki v glasilu naše inteligencije. Kedor je prebral dr. Tavčarjev spis „4000“, spozna iz teh člankov, da dr. Nevesekedo od tedaj ni nič pozabil, a se tudi nič ni naučil. — Na surovosti „Narodovih“ člankov seveda nečemo odgovarjati. Ultramontanci, klerikalci itd. to so navadni izrazi moža, ki se ima le duhovnom zahvaliti, da sedaj drvari v naši domači politiki, namesto v poljanskih hribih. Omeniti nam je samo to, da pisatelja našega članka: „Va banque“ imenuje „najmlajšega socijalno - demokratičnega popa“.

V teh vrsticah omejimo se samo na to, da nasproti brezmiselni godlji, pluskajoči po Narodovih člankih, pokažemo stvar, za katero smo v razporu, dejanski, kakoršna je.

Pred vsem konstatujemo nekaj lažij in zavijanj, ki so v „Narodu“ že itak vsakdanje:

1. „Narod“ v kljub točnemu pojasnilu še vedno laže, da je knezoškof ljubljanski vodil razprave za kompromis mej nemško in našo stranko; dokaza za to pa nima družega, kakor da pravi: Kedo naj je vodil te razprave, če ne prevzvišeni knezoškof, ker se klerikalci brez škofovega migljaja niti sopsti ne upajo. To so dokazi, kateri zadostujejo pač le „Narodovi“ inteligenciji, ki nič ne misli, ampak slepo prisega na „Narodove“ pisarije. Razumni človek pa pravi: „Narod“ naj pove, kedo se je dogovarjal o kompromisu in kaj se je dogovarjal? Dokler ne pove drugih dokazov, je vse to gola laž. Zato mi

še jedenkrat izjavljamo, da prevzvišeni knezoškof glede kompromisa z Nemci ni z osrednjim volilnim odborom katol.-narodne stranke niti privatno s kakim članom tega odbora spragovoril nobene besede, še manj pa, da bi bil kakorkoli vplival nanj. Glede kompromisa z nemško stranko je resnica samo to-le: Od nemške strani se je ponudilo naši stranki, da bo ona podpirala našega kandidata v Ljubljani, ako naša stranka voli barona Berga v dolenskih kmetijskih občinah. Osrednji volilni odbor naše stranke pa je soglasno odklonil to ponudbo, ker ni mogel podpirati nemške kandidature v slovenskih kmetijskih občinah. „Narod“ pravi, da je „nemško stranko v ta pogajanja potisnil negotiorum gestor, ki v to ni imel potrebnega pooblastila.“ Mi tega nismo preiskovali in nam ni znano, kaj je resnice na tem tembolj, ker je bila za našo stranko vsa stvar brez pomena in je ona ponudbo „brevi manu“ odklonila. Resnica pa je tudi, da so volilci „Narodove“ stranke v Trebnjem vsi volili nemškega kandidata barona Berga, in da so ljubljanski Nemci vsi, ki so prišli volit, in teh je bilo veliko, oddali svoje glaso ve za „Narodova“ kandidata Grassellija in Hribarja.

Iz tega se razvidi, na kateri strani je veljal kompromis in na kateri ni veljal.

2. Druga gorostasna laž dr. Tavčarjeva je glede škofovega postopanja pri določevanju cerkvenih zastopnikov v deželni školskem svetu. „Narod“ namreč piše: „Člana, koja je imenoval škof, prištevala sta se poprej vselej k narodni stranki in zategadelj pričakovalo se je, da bo škof Jakob imenoval značajna in narodna duhovnika v deželni školski svet. Imenoval pa je jedinega „nemškutarja“, kojega je mej svojo duhovščino mogel še stekniti.“ — Temu nasproti konstatujemo, da je knezoškof Jakob imenoval po svojem prihodu v Ljubljano ravnostista

dva člana v dež. školski svet, kakor ju je pred njim poslal v deželni školski svet pokojni knezoškof Krizostom, katerega čestito ime „Narod“ tolikrat zlorablja in izigrava proti nam. — Ali se ne sramujete, poštenjak dr. Tavčar, take laži vpletati v svoje članke v „Narodu“ in na podlagi takih lažij gromadati tako grda očitanja na sedanjega knezoškofa?

3. Tretja laž je, kar piše „Narod“ glede podpore slovenskemu gledališču. Zadnji „Narod“ namreč piše: Sinočni „Slovenec“ se drzne s pravo katoliško resnicoljubnostjo zatrjevati, da je katoliško narodna stranka predlagala v dež. zboru isto podporo slovenskemu gledališču kakor finančni odsek, torej 6000 gld. Iz govora dr. Tavčarja se čitatelji uverijo, da je klerikalna stranka predlagala slovenskemu gledališču podpore 4000 gld., nemškemu pa 3000 gld., za nagrado izvornim slovenskim dramam pa 2000 gld. Poštenjak Andrej Kalan je v svojem govoru izrečno rekel, da predlaga to le za časnó. Ker se dovoljuje dež. podpora vedno le za jedno leto, je očitno, da je s to besedo hotel si zavarovati pravico, glasovati pri drugi priliki zoper vsako podporo. Toliko, da se spozna resnicoljubnost tiste katoliške družali, ki se stika okoli „Slovenca“. — Temu nasproti odgovarjamo, da je pri katoliški družali 6000 gld. vedno jednako 6000 gld., da je torej naša stranka predlagala isto podporo slov. gledališču kakor finančni odsek, le da je glede 2000 gld. določila namen, za kateri naj se porabijo. Mi menimo, da bi vsled tega predloga slovensko dramatično slovstvo nič ne trpelo, ako se dramatičnim pisateljem zagotovi dobro plačilo za dobre dramatične proizvode in da drugih iger intendantca slovenskega gledališča tudi ne dobi brezplačno. Nadalje pa zataji „Narod“, da je naša stranka, ko je bil njen predlog odklonjen, tudi glasovala soglasno za 6000 gl. podpore slov. gledališču prav tako, kakor

LISTEK.

Strast in čast.

Drama v 3 dejanjih, spisal Alastor.

„Kaj pa je tebe treba bilo?“

Po dolgotrajni suši na polju naše dramatike vendar nekaj — ne blagodejnega dežja, ampak ledenih kapljic.

Akademična podružnica sv. Cirila in Metoda v Gradu je priredila 9. sušca t. l. akademijo na korist naši vrli školski družbi. Med drugimi točkami se je tudi igrala gori imenovana izvirna igra. Stvar sama na sebi ni tolike važnosti, toda dva razloga sta za to, da se delo javno presodi. Iz drame namreč kaj jasno odseva mišljenje velike večine slovenskih akademikov; vsacega rodoljuba pa mora zanimati, kako mislijo naši vseučiliščniki, na katere se zaupno obračajo oči cele Slovenije, saj kakoršen akademik, tak mož, kakoršna naša mladež, taka naša prihodnost. Govori se tudi v dijaških krogih, da namerava „Dramatično društvo“ to igro uprizoriti na ljubljanskem odru. O tem zeló, zeló dvomimo, vendar nič ne škodi, če opozorimo merodajne faktorje, dokler je še čas.

Kako se je igra predstavljala, to je brez pomena za slovensko občinstvo v domovini, zanimala jih bo bolj igra sama. Drama je, kakor pravijo, i po

vsebini i po obliki popolnoma moderna, snov je vzeta iz sedanjih razmer na Slovenskem. Dejanje ni preveč zapleteno in razpleteno, skoro ga je premalo za tri dejanja, evc vsebine:

I. Trgovinske zbornice svetnik Rekar vzame ovdovelo sestro svojo Ano Zarnikovo v svojo hišo, ter po očetovsko skrbi za nje sina Ivana. Ž njegovo pomočjo postane Ivan zdravnik in se zaroči z Rekarjevo hčerjo Olgo, svojo sestričino. Nekega večera začne že vinjeni častnik pl. Adlerhorst vpričo mnogobrojne družbe žaliti dr. Ivana Zarnika, očitač mu, da je bila Ivanova nevesta poprej ljubimka trgovca Jegljiča. Ivan prenaša vsa žaljenja molče, a ko ga začne častnik zbadati z vprašanjem, če je kaj ljubosumen na Jegljiča, razburi se zdravnik, prime bokal in ga trešči častniku v glavo, Adlerhorst potegne sabljo, navzočniki vbranijo pretep. Vsled tega pozove Adlerhorst Ivana na dvoboj s samokresi, sicer bi ga bil seveda Ivan pozval, kakor sam pravi. Od svoje neveste izve Ivan pri slovesu, da ni dala nikdar Jegljiču povoda misliti, da ga ljubi. Samo nji razodene Zarnik po dolgem prigovarjanju, da si hoče z orožjem v roci oprati njeno in svojo žaljeno čast. Vse prošnje, da odstopi od dvoboja, so zaman, Ivanu ne dovoli tega sramotnega čina moški ponos; vso zemsko srečo preziraje odide na dvoboj in smrtno rani svojega nasprotnika.

II. K Rekarju sta prišla dekan Mihael Opeka

in trgovec Jegljič, da se pogovoré o prihodnjih volitvah; konservativna stranka je postavila Jegljiča za svojega kandidata, radikalna pa Ivanovega prijatelja dr. Dolenca. Novine prineso vest o dvoboju. Ko družbica ugiblje, kdo se je neki bil, vstopi Ivan. Pri daljšem pogovoru o tem predmetu, pokaže dekan omenjeno duševno obzorje, Jegljiču pa odreče Ivan sposobnost soditi o časti in pravici kot brezvestnemu sleparju in lopovu, ki pa vendar vživa pri svojih pristaših veliko čast in zaupanje zaradi denarja, slednjič Ivan javno izpové, da se je on dvobojeval.

III. Ko se raznese vest o dvoboju, pride Ivan pred sodišče, ki ga obsodi na večmesečen zapor. Cesar ga pomilosti, Ivan se vrne k Rekarjevim. — Mej tem se je marsikaj spremenilo, Rekarju se je Jegljič prikupil, pritrjujoč njegovim nazorom, tudi Olga je popolnoma pozabila pod očetovim vplivom Ivana, svojega zaročenca ter se vrgla laskavemu Jegljiču v naročje. Ko Rekar Ivanu izjavi, da ne dá svoje hčere morilcu, obupa nesrečni Ivan ter misli na samomor. Toda na prigovarjanje Dolencevo, da pravi mož ne sme uiti človeštvu kakor podel dolžnik svojemu upniku, sklene Ivan še nadalje živeti za ljubljeno mater in svojega prijatelja.

O obliki ni treba na široko razpravljati. Na jednom mestu se nahajajo v drami prijetni verzi, dasi ne umemo prav, kaki razlogi so doveli gosp.

5 9 15 M. M. P. P.

je to predlagal finančni odsek. Da je poslanec g. Kalan predlagal začasno podporo, to je samo ob sebi umevno pri podporah, ki se dela, kakor „Narod“ sam pravi, vedno le za jedno leto. — Vsakdo iz tega lahko spozna, kje je resnicoljubje in kje lažnjiva druhal!

4. Konečno še pribijemo „ad perpetuam rei memoriam“, da je „narodna“ stranka sklenila zvezo z nemško-liberalno stranko, da se „Narod“ drzne pozabiti vso svojo preteklost in zatajiti vsa svoja narodna načela, ko opravičuje in slavo poje nemško-liberalni stranki na Kranjskem. „Narod“ namreč piše: „Nemška stranka, jako razvpita po deželi, ni več to, kar je bila. Nekdaj štela je v svojih vrstah fanatike, ki so slovenskemu narodu absolutno odrekali vsako pravico do obstanka. Takih fanatikov vsaj v deželnem zboru ni v njeni sredi. Nemška stranka je dandanes pripravljena ustavnopravne pravice slovenskemu narodu v Kranjski vojvodini priznati in priznamo tudi, da je ta stranka sedaj mnogo pravičnejša nasproti slovenski narodnosti, nego je bila kdaj poprej! Čemu torej vzdrževati tisto skrajno sovraštvo, posebno v ti dobi, ko nam nemška stranka zagotavlja, da ne želi, da bi prišlo v deželi do brezmejnega, gospodstva tisto nerazsodno ultramontanstvo, ki se ničesar učilo ni, ki se pa vendar tako obnaša, kakor da je pogoltnilo vso modrost, bodisi od tega, bodisi od onega sveta? Vzlic temu pa ni treba sklepati nikakih zvez, zadošča že, če se doseže nekaj modus vivendi, kojega dobri nasledki se kažejo v tem, da se naklada klerikalni stranki post, ki bode trajal nekaj dalje, nego pa štirideset dnij! — da se ne vzdržuje nasproti nemški stranki nekdanja nestrpnost, koje nasledek je bil, da smo se črtili tudi v zasebnem življenju ter se ogibali drug drugemu. In sedaj naj bi te razmere vzdrževali in to le zategadelj, da bi se pri tem debelila klerikalna naša stranka?“

Dostavimo, da vse prav po besedi stoji zapisano v „Slovenskem Narodu“ dne 6. marca 1896. — Menimo, da nas je s tem glasilo „narodne“ stranke oprostilo vsacega dokazovanja, da je v tem narodne stranke glasilo prestopilo v nemškutarstvo - liberalni tabor, kajti klasičen nepobiten dokaz za to so zgoraj navedene besede „Slov. Naroda“.

— Tako se tedaj zagovorniki slovenske absolutne narodnosti najdejo v — liberalnem nemškutarstvu. Tako je moralo priti pri stranki, katere voditelji nimajo nobenih načel, marveč je le koristolovje, oportuniteta njih zvezda-vodnica. Kar so si dalje časa v narodnih krogih šepetali, to se je zgodilo: dr. Tavčar je s temi članki presedlal in stopil v stopinje slovenskih renegatov Dežmana, Schwegelnja in drugih. Niti Dežman niti Schwegel bi ne mogla sestaviti lepše apologije za nemško-liberalno stranko na Kranjskem, kakor je to storil dr. Ivan Tavčar, oni mož, ki je pred leti poživiljal svojo slovansko srce v naročju Strossmayerjevem, ki pa je pri tem škofu našel slovanstva premalo, ter se nedavno na-

uduševal za hrvatsko državno pravo. Sedaj pa je srečno priplul v zavetje kranjskega liberalnega nemškutarstva in pravi, da se mu dobro godi. Mi mu to srečo privoščimo iz srca, odločno smo pa proti temu, da bi zaradi njegove osebe trpel neizmerno škodo slovenski narod, ki ni omejen samo na Kranjsko, ki sega tudi po drugih kronovinah, kjer z liberalnimi Nemci istih načel, kakor jih imajo liberalni Nemci na Kranjskem, bojuje boj za življenje in smrt, obupen boj za svoj narodni obstoj. Vsaka zveza z liberalnimi Nemci bi vezala našemu narodu roke, zato izjavljamo, da bomo to zvezo nemško-slovenskega liberalizma pobijali z vsemi silami, ker je ona najnevarnejša grobarica našega naroda.

Državni zbor.

Dunaj, 10. marca.

Zbornica je nadaljevala razpravo o proračunu, in sicer je bilo na vrsti poljedelsko ministerstvo, ob enem poročilo budgetnega odseka o melioracijskem zakladu in gospodarskega odseka o predlogu dr. Pacaka glede zakona proti sladornim kartelom. Protigovornikov je bilo oglašanih 21, zagovornikov 24.

Predsednik z ozirom na veliko število oglašanih govornikov opozarja poslance, naj govoré kratko, da jih pride več na vrsto.

Posl. Perič se pritožuje o gospodarski revščini v Dalmaciji. Gozdi so uničeni, planjave močvirne, vinska klavzula mnogo škodi vinorejcem. V tem oziru stavi resolucijo, kakor tudi v imenu posl. dr. Laginje, naj bi se vlada ozirala na gospodarske razmere v Istri.

Posl. vitez Kozłowski priporoča poljedelskemu ministru koristi veleposestva, kmečkega in delavskega stanu ter večje podpore v poljedelske namene, v povzdigo živinoreje, riboreje, sadjereje i. t. d. Graja mnoge napake na borzi, ter želi, naj poljedelski minister pri obravnavah z Ogersko varuje koristi avstrijskih poljedelcev, vojno ministerstvo naj kupuje poljske pridelke naravnost od poljedelcev, notranje ministerstvo pa naj olajša določbe zakona proti živinskim boleznim. Od finančnega ministra želi, da ne zviša davkov od žganja in da pri reformi pristojbin zasliši tudi praktične poljedelce.

Posl. dr. Dyk govori o kmečkih zadrugah, graja trgovino z žitom na borzi, ki mnogo škodi poljedelcem, ter v tem smislu stavi resolucijo.

Posl. dr. Fux je proti prisilnemu zavarovanju živine ter priporoča kmečke zadruge potom deželnih zborov ter večje podpore za živinorejo in melioracije.

Posl. Rigler obširno govori o sleparijah v škodo poljedelskega stanu, katerih so krivi večinoma židje. Židje določajo vrednost denarja, ceno žita, zalagajo armado, gradé tovarne po mestih in krasne palače. Veliki kapitalisti bogaté, ljudstvo pa propada. Odtod nezadovoljnost, zato se množé vrste antisemitov. Govornik želi, da se zniža zemljiški davek in sploh pomaga kmečkemu stanu.

pisatelja iz nevezane v vezano besedo. Nekateri dvo-govori so predolgi; moderni dramatik pazijo na to, da se igralec ne muči in poslušalec ne mori s predolgimi in nezanimivimi govori, še manj pa s praznimi filozofičnimi frazami, kakor dela gosp. Alastor. Tehničen pogrešek je, da nastopajo osebe, ki so za razvoj dejanja brez pomena. Kaj je treba v igri socialnega demokrata Jerneja Mlakarja? Mar naj se ž njim označi Rekar kot strog birokrat, ki nima srca za bedo delavskega stanu? Dober dramatik ne rabi več oseb, nego jih je neobhodno potreba za dejanje, in ž njimi jasno nariše značaje. Tudi dekan igra peto kolo, vendar se nam zdi, da je imel gosp. pisatelj ž njim posebne namene.

Nekaj več je treba pripomniti k vsebini. Ze na prvi pogled se vidi cela drama — apologija dvo-boja. Po pisateljevem mnenju pride človek nehoté v tak položaj, da si mora z orožjem v desnici braniti svojo čast, če hoče ostati mož, kavalir, kateremu je čast nad vse. Ivan, glavni junak v igri, zlat značaj, sam prizna, da je dvo boj največja nesmisel, toda svet smatra ta način najprimernejšim, da se očisti omadeževana čast. Na jedni strani naglašja junak, da mu je kaj malo mari na sodbi sveta, saj je notranja zavest značajnemu možu zvezda-vodnica v življenju, ne za ljudski glas; na drugi strani se vendar posluži te največje nesmisli sedanjega veka; ni dovolj, da je zagnal vinjenemu častniku stekle-

nico v glavo, ko se vendar pameten, zlasti omikan mož ne ozira na pijančeve besede, to mu ni dovolj, kri mora teči, da se reši moški ponos. Poskus torej, da bi dvo boj opravičil, se je gospodu pisatelju popolnoma ponesrečil, ko se vrti in suče v samem protislovju, nakičenem z blestečimi publicami.

Ne moremo si kaj, da se ne bi ozrli pri tej točki na naše dijaške razmere. „Vesno“ so zakopali, a nje duh ni umrl, še vedno živi in se ojačuje mej našimi vseučiliščniki. „Vesna“ je začela opravičevati in zagovarjati menzuro in dvo boj, to seme je krepko vsklilo, na Dunaju in v Gradcu imajo borilne klube, pridno se sabljajo in s tem rešujejo svojo in cele Slovenije čast pred tujci. Uboga Slovenija, ni se ti bati! — Kdo se ne spominja Alastorjevega imena, ki diči skoro vsako številko i „Vesne“ i zdaj „Slov. Sveta“, odkar je glasilo radikalnih akademikov? Mož je dosleden, one nazore, ki jih je imela „Vesna“, pridiguje tudi on v svoji drami „Strast in čast“ ter nas poučuje, da je moževa — kavalirjeva čast na tako nizki stopinji, da jo more omadeževati vsak pijanec, ki niti ne vé, kaj blebeta, ter da se je treba krvavo maščevati zanjo. „Lepo perspektivo nam odpiráš v bodočnost!“*)

Duhoviti slovenski kritik pravi nekje, da je testimonium paupertatis za današnje leposlovce, če mešajo v svoje spise suhoparno politiko, ko je ven-

*) Ivanove besede v dramli.

Posl. Oberndorfer naglašja, da je dokaz revščine na kmetih vedno večja nesposobnost za vojaško službo. Zemljiški davek naj se izdatno zniža, podpira živinoreja ter zboljša lovski zakon; govornik se izjavi proti državnemu zavarovanju živine.

V istem smislu govori posl. Rozkošny.

Posl. Stefanovic pa opisuje slabo gospodarsko upravo v Bukovini, ki navzlic naravnim zakladom vedno propada. Dolžnost države je, da zboljša upravo.

Posl. Robič opisuje žalostne razmere kmečkega stanu; dolgovi se množé in najboljši kmetje propadajo. Posebno žalostno je v vinorodnih krajih. Vse toži o propadanju kmečkega stanu, a ne zgodi se nič. Država naj torej stori svojo dolžnost, dokler ni prepozno.

Posl. Morre izjavi, da hoče govoriti v brzojavnem slogu. Kmečki stan propada neprestano! Razmere obupne. Pomoč nujno potrebna. Zakaj se nič ne zgodi? Prosim brzojavnega odgovora. (Veselost.) Bolnik v smrtni nevarnosti. Dosedanji zdravniki nesposobni; vzemite jim diplome. Zakaj se niso vršile enquete? Opravičite se! Borzno igro z žitom odpravite! To je sleparija. (Veselost.) Vojaški troški naj se znižajo. Takoj! Kaj je z zavarovanjem za starost? Kmet in hlapec si ne moreta ničesa prihraniti. Ali čakamo, da pridejo socialisti? (Živahna veselost.) Zakaj ne kmetom direktne volivne pravice? Zakaj izključujete delavce? Ker se bojite, da zgubite mandate! Ne zvišajte davka od piva, sicer zaprite trgovino!

Prihodnja seja jutri.

Slovensko šolstvo.

(Konec.)

Za vspešni razvoj šolstva je največje važnosti redno nadzorovanje. Vis. naučna uprava je v tem oziru storila precejšen napredek, ker je okr. šolske nadzornike oprostila šolskega poduka, ki ga izvršujejo pomočni učitelji. Tako morejo okr. šol. nadzorniki vse svoje moči in čas posvetiti nadzorovanju, pogosteje in temeljiteje nadzorovati šole, zboljševati nedostatke in sploh svojo pozornost obračati šolskemu poduku. Toda okr. šol. nadzorniki sami so podrejen organ šolskega nadzorstva, kot posredovaleci za izvršitve naredeb, katere najvišja naučna uprava potom dež. šol. oblastev glede šolskega poduka pošilja javnim šolam.

Tudi te treba nadzorovati, da ne omaga njihova marljivost, da se obvaruje jednotnost poduka in preprečijo samovoljnosti. To višje nadzorstvo vrše dež. šol. nadzorniki, ki pa morajo imeti, kakor okr. šol. nadzorniki, tudi priliko, da v resnici izvršujejo svojo nalogo.

Pri nas na Kranjskem je to popolnem nemo-goče, ker imamo jednega samega dež. šol. nadzornika, ki pa mora poleg šesterih srednjih šol nadzorovati tudi vse ljudske šole. Zaradi mnogih pisarniškkih poslov pri najboljši volji ne more redno nadzorovati ljudskih šol ter se mora v svojih odredbah zanašati le na poročila in sposobnost okr. šol. nadzornikov.

der toliko za pesništvo bolj primernih snovij še neobdelanih. Najvišje delo mej vsemi leposlovnimi strokami pa zavzema brez dvombe dramatično pesništvo, torej v dramatične proizvode najmanj kaže vtikati politične nazore in boje, ko je vendar politika najbolj pusta, najbolj prozaična, najmanj pesniška stran našega modernega življenja. G. Alastor je spravil naš domači razpor na oder, dasi bi bil popolnoma lahko izpustil vso politiko iz igre, ne da bi kaj drama na tem trpela, pač pa na jasnosti pridobila. Ivan je strasten radikalec, kakor tudi njegov prijatelj dr. Dolenc; gosp. pisatelj nam ju je naslikal kot vzorna moža. V popolnoma drugačni luči vidimo Rekarja, dekana in Jegliča kot zastopnike konservativne, katoliško-narodne stranke. V očeh Rekarjevih je vsakdo ničla, ki ne prisega na njegova načela, dekan se nam predstavlja kot človek z omejenim duševnim obzorjem, ki zna in ume izreči svojo sodbo le o kapljici; Jeglič, brezvesten in sebičen lopov fungira kot vzgleden in veljaven mož, kot kandidat klerikalcev, dasi je njega oderuštvo in nemoralno življenje vsem znano. To je pisateljevo in velike večine slovenskih akademikov mnenje o naših strankah, ki kaj jasno znači njegovo nizko, omejeno obzorje, njegovo strankarsko, subjektivno stališče. Če nima gosp. Alastor boljših idej, ki bi blažile poslušalce, v nemale jih za višje uzore, ki bi družile razdvojena srca v bratski ljubezni za skupno

Da bi se odpravil ta nedostatek v ljudskem šolstvu, je naš dež. zbor v minolem zasedanju vsprejel resolucijo, naj bi se nadzorstvo ljudskih šol ločilo od srednjih šol ter za ljudske šole imenoval poseben dež. šol. nadzornik, kakor je že bil prejšnje čase. V interesu našega ljudskega šolstva opozarjam vis. naučno upravo na to resolucijo, katero naj bi prej ko mogoče izvršila.

Dež. šol. nadzorniku za ljudske šole gotovo ne bode manjkalo dela, nasprotno pa bi dež. šol. nadzornik za šestero srednjih šol ne bil preobložen z delom. A to bi se dalo drugače urediti.

Nekdaj so šolski nadzorniki iz Gradca hodili nadzorovati vse šole na Kranjskem, kakor so še sedaj šol. nadzorniki za več dežel (Tirolsko in Predaleško, Gor. Avstrijsko in Solnograško). Če je bilo to nekdanj mogoče in je drugje še sedaj mogoče, potem ne more biti ovire, ako se tako uredi šol. nadzorstvo na Kranjskem in se mu podredi še nekaj šol v sosednjih deželah. To se more zgoditi in se bode preje ali pozneje tudi moralo zgoditi, ker je absolutno potrebno in ne more nihče zanikati, da morajo deželni in okrajni šolski nadzorniki v besedi in pismu biti zmožni poučnega jezika na podrejenih učnih zavodih. Na Štajerskem sta ustanovljeni dve srednji šoli, na katerih je za nekatere predmete slovenščina poučni jezik.

Pri nas na Kranjskem so za malo število nemških ljudskih šol nastavili dva posebna okr. šolska nadzornika, in ne zato, kakor da bi za slov. šole določeni nadzorniki morda ne bili zmožni nemškega jezika, temveč da imenovanje dveh Nemcev izključuje tudi sum vsakega strankarstva. Zato pa treba tudi dvojezični srednji šoli na Štajerskem podrediti nadzorniku, ki je popolnoma zmožen slovenskega in nemškega jezika, kakor se to zahteva od šol. nadzornikov na Kranjskem.

Kazalo bi torej, da se za dvojezične srednje šole na Kranjskem in Štajerskem določi eden skupen nadzornik, kateremu naj bi se podredili vsi učni zavodi, ki bi se po enakem vzgledu kedaj ustanovili.

Ker pa je naravno, da morajo biti nadzorniki v besedi in pismu popolnoma zmožni raznih učnih jezikov, katere nadzoruje, zato isto velja tudi o ravnateljih vseh onih zavodov, ki so namenjeni za učence raznih narodnostij; posebno to velja na učiteljskih pripravnicah, na katerih se vzgajajo učitelji in učiteljice za večjezične ljudske šole. Tako ni vedno bilo in, žal, ni povsod tako. Bile so in so še šole, na katerih se vzgajajo učitelji za nemške in slovenske ljudske šole, toda dotični ravnatelji niso zmožni slovenskega jezika. Kolik krik bi bil v nemškem tabcu, ko bi naučna uprava ali dež. šol. oblastvo namestilo na šoli za slovenske, italijanske in nemške učence ravnatelja, ki bi ne bil zmožen nemščine. Takega imenovanja bi niti ne dopustili, in ko bi se izvršilo, takoj bi zahtevali, in sicer po pravici zahtevali, da se tak ravnatelj odstrani. Kar pa velja za Nemce, isto velja tudi za Slovence in Italijane. Pričakujemo torej od vis. na-

učne uprave, da se bode držala tega načela pri zavodih za slovenske in nemške učence ter odklonila vsako nasprotovanje od katerekoli strani.

Mi ne zahtevamo toliko, kakor g. Dobernig, ki ni zadovoljen, da je na Koroškem poslušni nadzornik ali ravnatelj popolnoma zmožen nemškega jezika, temveč zahteva, da mora biti po rodu in mišljenju odločen Nemec. Mi zahtevamo strokovno usposobljenost, h kateri spada tudi popolno znanje slovenščine, če hočejo vzgajati slovenske otroke ali nadzorovati slovenske šole.

Pač pa ne smejo biti politični strankarji, ne nemški, ne italijanski, ne slovenski, temveč dobri strokovnjaki in čisti značaji, ki si morejo pridobiti zaupanje učiteljev in starišev in so si vedno v svesti, da morajo služiti le šoli, ne pa kaki polit. stranki.

Taki možje sicer niso na gosto sejani, toda naučna uprava more jih najti, če jih hoče iskati brez ozira na upornost tega ali onega kratkovidnega šol. oblastva; kajti navzlic nekdanji liberalni dobi in korupciji se doté še značajni možje v Avstriji.

H koncu hočem vstreti še želji posl. Spinčiča, ki me je prosil, ker ne dobi besede, da bi nasvetoval nekaj njegovih resolucij. Tičejo se ljudskih šol v Istri, Trstu in Gorici. Utemeljevati mi jih ni treba. Glase se:

Z ozirom na to, da bode vis. naučna uprava odločno skrbela za tako uredbo javnih ljudskih šol v Istri, da jih bodo mogli obiskovati vsi šolski otroci in da bode povsod poučni jezik le materinski jezik; glede na to, da bodo nove šole povzročile znatne troške; dalje glede na to, da so v Istri šolski zakladi, ki se porablja za določene občine; konečno, da je veliko revnih občin, ki brez podpore ne morejo graditi šolskih poslopij, in če so hrvatske ali slovenske, ne morejo pričakovati nobene podpore od dežel. odbora ali zbora iz dež. zaklada, nasvetuje resolucijo:

Vis. c. kr. vlada se pozivlje:

1. Naj dela na to, da se pomnoži isterski dež. šolski zaklad, oziroma okr. šol. zakladi s posebnimi na vse davkoplačevalce v deželi, oziroma v okraji jednako razdeljenimi nakladami;

2. zakladi za šolske namene naj se porablja za one vasi, za katere so določeni;

3. revnim občinam naj se za nove šolske zgradbe dovoljujejo podpore in brezobrestna ali nizko obrestljiva in v daljših obdobjih povračljiva posojila.

Druga resolucija se tiče slovenskih šol v Trstu in se glasi:

Z ozirom na število Slovencev v tržaškem mestu, ki je po zadnjem štetju znašalo 3500 duš, z ozirom na število šolskih otrok, katerih je okoli 1275, in na število otrok, ki obiskujejo zasebno šolo družbe sv. Cirila in Metoda, katerih je bilo šol. l. 1893/94 322, 1894/95 304 in 1895/96 pa 348; z ozirom na §. 59 drž. zakona za ljudske šole in določbe politične ustave; z ozirom na razdelitev Tržaškega v „mesto“ in „okolico“ in ločene šole v mestu in okolici; z ozirom na to, da so v okolici na ljudskih šolah nepotrebne in po zakonu neutemeljene itali-

Alastor presenetil, pač pa v drugi zanimivi zadevi. Dobro nam je še v spominu, kako so se „Vesnani“ ogrevali in se še ogievajo za žensko emancipacijo, kako so kadili ženskemu spolu in ga slavili do neba. Zakaj tako, vemo, a stvar ne spada semkaj. Zdej je g. Alastor zadel ob druge, zdi se, svoje srčne strune. Olga, ki zastopa oboževani ženski spol, je blaga in z vsemi vrčinami obdarjena deklica, vendar taka kakor vse druge, nima ne lastne sodbe, ko se da očetu slepo voditi, nima ne srca za prej tako ljubljene Ivana, rajši se vda bogatemu Jegliču, dasi ga pozna kot malovrednega človeka. Take so po Alastorjevi sodbi žene, in te naj bodo možem jednakopravne, ko niso ne samostojne niti nimajo zmožnosti za javno delovanje. Naše dične narodne dame, o katerih mi vendar precej drugače mislimo, naj se zahvalijo svojemu zagovorniku — „Vesnanu“ za ta ne preveč ljubeznivi poklon!

Naša misel je torej ta: Gosp. Alastor je pokazal s to dramo svojo ne malo nadarjenost in zmožnost, vstvarjati nam drame, ki nam bodo lahko v ponos. A ta igra, prvi cvet njegove Muze na tem polju, naj zmrzne v tujini, kjer je vsklil, tacihi umotvorov si ne želi nihče, najmanj pa mi, verni Slovenci. Gospod pisatelj naj se postavi na domače stališče in nam spiše v duhu našega naroda igre, s tem ustreže in resnično koristi svojemu narodu, ne pa s tujim, nezdravim blagom. Dr. Puh.

janske paralele navzlic mnogim italijanskim ljudskim šolam v mestu; z ozirom na to, da so ljudske šole v okolici skoraj po štiri kilometre oddaljene od mesta in da je za otroke iz mesta nevarno hoditi v okoličanske šole; z ozirom na to, da so slovenske šole v okolici prenapolnjene in bi se morale graditi nove šole, ko bi otroci iz mesta hodili v okolico; z ozirom na člen 19. drž. osn. zakona, na § 6 drž. zakona za ljudske šole in na sklep vis. zbornice z dne 27. aprila 1894 glede materinskega jezika na šolah; konečno z ozirom na to, da že 12 let tržaški Slovenci prosijo slovenske ljudske šole in bi bil že čas končati dotično samovoljno postopanje mestne občine, nasvetujeta posl. Spinčič in Nabergoj:

C. kr. vlada se pozivlje, naj nemudoma in odločno stori potrebne korake za javno ljudsko šolo s slovenskim učnim jezikom v tržaškem mestu.

Tretja resolucija se tiče slovenske šole v Gorici, katero je upravno sodišče prisodilo Slovincem, a je nastanjena v neprimerni hiši. Resolucija se glasi:

Vis. zbornica naj sklene: C. kr. vlada se pozivlje, naj c. kr. dež. šol. svetu goriškemu ukaže, da brez odloga izvrši odlok vis. c. kr. naučnega ministerstva z dne 16. dec. 1895 št. 29621, ki zahteva takoj pripravno šolsko poslopje za slovensko javno ljudsko šolo v Gorici ter v potrebi preti s primernimi prisilnimi sredstvi.

S tem končam. (Pohvala.)

Tožba na nagodbo z Mažari.

Iz Zagreba, 1. marca.

Ko se je z oktobersko diplomom podelila avstrijskim narodom ustava, ni se mislilo s početka, da bode Ogerska v tako kratkem času izvojevala sebi toliko samostalnost, kakoršno zdaj uživa. Nesreča, ki je zadela Avstrijo leta 1866 na bojišču, pomogla je Mažarom do njihove premoči ter je morala zapadna polovica države popustiti v glasoviti nagodbi, skovani po ministru Beustu leta 1867. Uvel se je dualizem, ki postoji še dandanes, ne na posebno srečo ostalih narodov, razven Mažarov in Nemcev. Za nas Slovence pa je še posebno zlo, da so Hrvati ostali v zvezi z Mažari.

Dolgotrajne borbe v hrvatskem saboru l. 1860 do 1868 gledé zveze kraljevine Hrvatske z Avstrijo ali z Ogersko dokazujejo najbolje, kako težko so se Hrvati odločili za sedanjo zvezo. Ta zveza je sicer potrjena deloma po zgodovini, ali kaj to narodu pomaga, če hoče v kljub temu njegov zaveznik ravno to zgodovinsko pravo zbrisati in zatrti ter zavezno kraljevino spremeniti v navadno pokrajino. Koliko časa se mora že hrvatski narod boriti za potrjene svoje pravice v glasoviti nagodbi od leta 1868, pa kaj si je priboril, dokazuje najbolje današnje stanje Hrvatske.

Nismo se zatorej začudili, ko smo brali pred nedavnim v uvodnem članku časopisa „Obzor“, da bi bilo za Hrvate bolje, ko bi bili ostali v zvezi z Avstrijo. Avstrija ne bi nam bila vzela Medjumurja niti Reke, Krajino bi bila gotovo tudi razvojačila, ker je to bila potreba radi vojaške organizacije, in pa železnice bi nam bila zidala gotovo na korist deželi, ne pa samo državi, kar so storili Mažari z reško železnico.

Tudi v narodnem pogledu, pravi omenjeni list, nam ne bi bilo gorje, nego nam je zdaj. Na Hrvatskem je bil precej po oktoberski diplomom po posredovanju tedanjega hrvatskega kancelarja Ivana Mažuranića uveden po vseh uradih hrvatski jezik, katerega Avstrijanci gotovo ne bi bili odstranili, ko bi se bili tudi mi z njimi nagodili. Ker bi bila Hrvatska pripadala Avstriji, ne bi bilo nobenih težav za zedinjenje z Dalmacijo, kakor je to dandanes, ko Mažari niti ne mislijo izpolniti svoje obljube, dane v omenjeni nagodbi.

Tako piše omenjeni opozicijski list. Mi pritrjujemo deloma tem izjavam. V gmotnem pogledu bi bila Hrvatska nedvomno bolj napredovala, nego zdaj pod Ogersko, tudi Medjumurja in Reke ne bi bila zgubila, neverjetno pa je, da bi bila v narodnem pogledu toliko dosegla v zvezi z Avstrijo, kakor z Ogersko. Komur so znani odnošaji v Avstriji, vé dobro, kako žilavo se drži nemški zistem po slovenskih deželah. Niti Čehi se ne morejo otresti tega vpliva v kljub vsem borbam. Kje doli v Dalmacijo se širi nemščina, in kako je na Primorskem v tem pogledu, znano je nam vsem iz hudih borb, ki jih bijejo za obstanek Hrvati in Slovenci. Če so na Dunaju v narodnem oziru popustili kancelarju Mažu-

složno delovanje v prid in čast mile naše domovine, ne pa vzbujale političnih strastij, strankarskega sovražstva in zaničevanja, če nima torej takih idej, naj bi se bil vsaj postavil na objektivno stališče, če misli razobešati umazane cunje in zaplate v lep-slovnem proizvodu, naj bi se bil vendar potrudil vsaj nekoliko spoznati stranko, ki šteje toliko odličnih in za narodno stvar velezasluznih mož, katero se je osmelil krivično osmešiti in obsoditi! Ugovarjal nam bode kdo, češ dramatik ni tega mislil, predočil nam je posamezen slučaj, iz tega vendar ne gre sodbe posplošiti. Res, da imamo pred sabo slučaj, ki se utegne (vsak dan) pripetiti, toda pripomniti je treba, da se v pesništvu vsak slučaj posploši.* Če posluša tujec, ki ne pozna naših žalostnih razmer, Alastorjevo dramo, napravi si logično tako-le sodbo o naših strankah: Radikalci so za vse blago in sveto vneti domoljubi, klerikalci pa nestrpni in brezsrčni zeloti, umazani sebičneži in koristolovci, ljudje nizkega obzorja in mišljenja etc. Brez dvombe se bo „Dram. društvo“ premislilo spraviti tak pamflet na oder.

Predno si napravimo konečno sodbo o igri, še nekaj nepričakovanega. Da nam pesimistična načela razvija in zagovarja, s tem nas ni „Vesnau“ gosp.

*) Gosp. Alastor naj čita v zadnjem „Slov. Svetu“, čegar načela so mu veljavna, Bernikovo razpravo o realizmu, kjer se povdarja ta zakon.

raniću, zgodilo se je to v to svrhu, da predobé Hrvate za zvezo z Avstrijo proti Mažarom. Po sklenjeni nagodbi pa bi bila javalne Avstrija prepustila Hrvatom v tem pogledu toliko slobode, kolikor bi se je bili Hrvati nadjali. Bodimo iskreni, pa priznajmo, da je mogla Hrvatska po nagodbi z Ogersko v narodnem vprašanju ostati nezadeta od svojega zaveznika, ko bi bili hrvatski poslanci na hrvatskih saborih vršili vedno svojo dolžnost; ali da temu ni bilo tako, razjasnil sem že v svojem poslednjem dopisu o napredovanju mažarizacije na Hrvatskem. Da so se Hrvati uprli pogumno precej prvim poskusom mažarizacije, ne bi se bili Mažari upali tako drzovito to točko nagodbe gledé uradnega jezika kršiti. Pa tudi še marsikaj druga ne bi bila morala Hrvatska pretrpeti, da so stali poklicani faktorji vedno na straži za svoje pravice. Nikar pa naj ne mislimo, da bi nam mogel biti Nemeec bolj sklon, nego Mažar. Proti Slovanu je obema jednaka pravica, prijaznosti ne moremo pričakovati od nobene strani, ali zato v borbi za naše pravice ne smemo omahovati, če tudi so vspehi doseданje berbe neznatni, slednjič vendar moramo zmagati, saj se borimo za pravično stvar.

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. marca.

Mladočeški klub državnega zbora je obravnaval v večerajnji seji prošnjo moravskih staročeških poslancev za vsprejem v klubovo zavezo. Po daljši debati se je prošnja ugodilo, toda le pod tem pogojem, da se staročeški poslanci zavežejo ravnati se ne samo po klubovih pravilih, marveč tudi vsprejeti popoln strankin program. Zelji staročeških poslancev, naj bi se jim dovolilo posebno stališče v imenovanem klubu, Mladočehi niso hoteli ugoditi. Moravski poslanci se snidejo v kratkem k skupnemu posvetovanju o stavljenih pogojih in bodo svoj sklep naznanili izvrševalnemu odboru moravske staročeške stranke.

Poljski klub je v svoji zadnji seji izključil iz svoje srede poslanca Levakovskega, ker je glasoval proti predlogu poslanca Gessmanna in tovarišev glede varstvenih naredb v galiških premogovnikih. Klub je bil namreč sklenil glasovati za imenovan predlog in ker se poslanec Levakovski ni ravnal po klubovih pravilih, ki zavezujejo vsakega člana, da se klanja v vsem klubovim sklepom, ga je zadela gori omenjena kazen.

Francija. Predvečeraj se je vrnil predsednik Faure s svojega potovanja po južni Franciji v Pariz in z njim tudi ministerski predsednik Bourgeois. Faure je na svojem potovanju lahko izpoznal, da se ni nikakor pomnožila naklonjenost francoskega prebivalstva nasproti sedanji vladi. Razun Nizze, koder se je tem povodom odkril spominek stoletnice združenja s Francijo, se je povsodi pokazal razpor, katerega je provzročila republikanska stranka. Bourgeois si je zaman prizadeval na strani predsednika republike, da bi utrdil stališče svojega ministerstva. Vspehi njegovega socijalističnega prizadevanja se bodo zelo občutno pokazali v parlamentu ter zdatno poostrili nasprotstva mej zmernimi in radikalno-socijalističnimi strankami.

Vstaja na Kubi. Španjski general Weyler si veliko prizadeva, da bi pomiril veliko vznemirjenost, ki vlada v domači deželi gledé zadnjih dogodkov onostran velikega oceana. Skoro sleherni dan pošilja brzozjavna poročila o vspešnih napadih na upornike in o „sijajnih“ zmagah. Jako zanimivo je njegovo zadnje poročilo iz Havane, v katerem trdi, da so španjske čete na petih krajih napadle kubanske vstaše in da so vstaši izgubili — celih 15 mož. Res velikanski poraz! O izgubah na svoji strani pa seveda noče poročati. — V severno-ameriškem senatu je izjavilo več poslancev, da je dolžnost zveznih držav pomagati „Antilski republiki“ in to tudi tedaj, ako preti vojska s Španijo. Španija je v zadnjem času jela resno misliti na ameriško politiko ter skuša pridobiti na svojo stran Francijo, da bi z njeno pomočjo ukrotila uporneže in ob enem tudi pokazala, da se ne boji Amerikancev. Kako se ji bo to posrečilo, o tem še menda sama ne more razsoditi.

Vojska v Abesiniji. General Baldissera je takoj prve dni svojega bivanja v Abesiniji uvidel, da z dosedanjimi močmi ne more izvršiti težavne naloge. Sporočil je torej v Rim, da je nujno potrebna pomnožitev vojnih močij, orožja, streliva in živeža. Vlada je deloma že ustregla njegovi želji

ter odposlala večje število loveev-pešcev in nekaj topov, večeraj pa je odrinil proti Masavi obrist Cortese, ki je dobro poučen o razmerah v Afriki in se je odlikoval v bitki pri Agordat. Ob jednem je odvedel seboj popolno baterijo primorskega topništva. Središče, okolu katerega se sedaj suče glavna italijanska posadka, je trdnjava Kasale, v kateri se nahaja precejšnja italijanska četa, ki pa se ne more gibati, ker so trdnjavo obkolili derviši, zvesti pristaši kralja Menelika. Trdi se sicer, da se italijanska posadka lahko brani mesec dnij, ker je preskrbljena z živežem in vojuimi potrebščinami, toda ta trditev ni verjetna, ker je že general Baratieri tožil, da se mora celi februarij boriti s pomanjkanjem živeža. General Baldissera je dal v poslednjih dneh zapreti vse ceste in pota, ki vodijo od juga v Asmaro, koder se nahaja drugi večji oddelek laške armade. Tu sem namerava zvrbiti tudi abesinske bojovnike in jih napasti. Poslednji bodo pa gotovo toliko pametni, da se na ravnem ne bodo spustili v odločilen boj. — Izguba v zadnji bitki ni tako neznanca, kakor poročajo vladni listi. Italijani so morali namreč ostaviti pokrajine Tigre, Agame in Okule-Cusari, katere so si priborili v poslednjih dveh letih; na nasprotni strani pa je v njihovi lasti samo še Adigrat, katerega bi bili pa tudi že davno ostavili, ko bi ne bili obkoljeni od abesinskih čet. Na zahodni strani proti Sudanu je v laški oblasti še Keren, Agordat in Kasala, toda tudi te tri bi že sedaj radi prepustili, ko bi jim bilo mogoče. Iz navedenih podatkov je razvidno, da se največji del Italijanov v Abesiniji niti gibati ne more.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 11. marca.

(Duhovniške spremembe v ljubljanski škofiji.) C. gospod ekspozit Frančišek Kušar je začasn nastavljen kot župni upravitelj pri Sv. Vidu nad Cerknico. — Začasni odpust je dobil č. g. Ivan Pristov, kapelan v Črnomlju. — Č. g. Ivan Dolinar, kapelan v Št. Petru pri Novem Mestu, je pre-stavljen kot kapelan v Črnomelj, č. g. Jakob Pokorn pa kot kapelan v Stari Trg pri Poljanah.

(Drugi koncert „Glasbene Matice“.) „Mrtvaški ženin“, bo v ponedeljek dne 16. t. m., ker za nedeljo ni dobili čelga vojaškega orkestra. Garderoba bo ločena za gospe in gospode, kakor je bila pri Sokolski maskaradi. Kot reditelji bodo na ugodnost občinstva pazili nekateri odborniki in pevci.

(Slovensko gledališče.) „Čarostrelec“ je bila vedno jedna najpriljubljenejših oper in če večeraj ni bilo gledališče tako obiskano, kakor se je bilo nadejati, je vzrok le številno sodelovanje našega gledališkega občinstva pri pomembnem podvzetju „Glasbene Matice“. Prav je, da se je spomnilo starejših uspelih oper ter se jih uvršča v pomanjkljivi repertoar. Prikupljive melodije Maksa so bile izročene letos v skrb gospodu Rusu. Gospod Rus je vrl pevec ter se je v zboru vedno odlikoval s svojim lepim glasom. To pa ni že dovolj za nastop v večji operni ulogi, ki zahteva še kaj več. Opazili smo torej pri sinočnem Maksu prijeten glas, nedostajalo pa mu je skoro vsega, kar je poleg tega potrebno za samostojno petje. Pogrešali smo sosebno prave izrazovitosti, katero ravno Maks tako bogato lahko razvije. Priporočali bi gospodu Rusu, naj se v bodoče brez potrebe nikar preveč ne zaleti z glasom, ker mu potem prerad opeša. Sploh pa ne odobravamo, da pokličejo pevca, iz zбора zastopat toliko ulogo, ne da bi ga prej v vsakem oziru usposobilo za to. Letošnji „Čarostrelec“ je bil precej medel ter je zelo zaostajal za lanskim. Bili so gosp. Ševčikova, gosp. Polakova in gosp. Vašiček, ki so vsestranski ugajali. Gosp. Polakova je najboljša dosedanjih „Ank“. Slovenska zastava v „Čarostrelecu“ ni na mestu. — Jutri „Čarostrelec“.

(Imenovan) je avskultantom g. Ivan Toporiš, dosedaj pravni praktikant pri deželnem sodišču v Ljubljani.

(Izpred porotnega sodišča.) Zadnji dan porotnih obravnav v tej sezoni so se zagovarjali radi hudodelstva uboja mizar Val. Sušteršič, kamnosek Ign. Bolte in Jan. Sovine, mizar iz Mengša, ter Jan. Pirnat, mizar iz Loke, ki so 21. oktobra l. l. napadli posestnikovega sina Alojzija Sitarja in njegovega tovariša ter prvega smrtno ranili, tako da je kmalu na to umrl. Imenovani so odločno tajili vsako dejanje. Sodišče je vse štiri oprostilo. — V tajni razpravi je bil radi posilstva obsojen Henrik

Kopač, rudar v Idriji, na 15mesečno težko ječo, postreno z mesečnim postom.

(Od preiskovalnega sodišča.) Cigan Alojzij Breščak, rojen 1. junija 1872 v Kranji, pristojen baje v Jarše okraj Kamnik, je pri c. kr. dež. sodišču v Ljubljani v preiskovalnem zaporu radi mnogih zločinov, osobito tatvin in javnih posilnostij. Ta cigan je na glasu kot jako silovit človek in drzen tat, tako da se ga vse boji. Radi tega je domnevati, da je učinil še mnogo zločinov, katerih pa ljudje niso naznanili oblastvom. Klatil se je z večine po okolih Tržiča, Kranja, Kamnika, Brda in Gornjega Grada, a tudi okrog Ljubljane, Vrhnike, Logatca in Skofje Loke. Isti je velike, bolj šibke postave, črni na čelo počesani las, bolj bele kože, kakor so običajno cigani, sivih očij, velikega nosu in ima prav redko, mahu podobno brado črne barve ter nosi glavo nekoliko priklonjeno. Oblečen je bil običajno precej čedno, včasih pa tudi raztrgan in bos. Ako je komu znano kako kaznjivo dejanje, katerega je ta cigan sumljiv, a še ni prijavljeno orožnikom ali sodiščem, naznani naj se najbližji c. kr. orožniški postaji, c. kr. okr. sodišču ali pa neposredno c. kr. dežel-nemu sodišču v Ljubljani.

(Knežji dvorec na prodaj.) Iz zanesljivih virov se poroča, da se potom dražbe proda fidejkomisu kneza Auersperga pripadajoči tukajšnji knežji dvorec. Stavbeni prostor obsega 3700m².

(Iz Domžal) dne 9. marca. Pač prav ima naš gospod beneficijant, da se ne zmeni za umazane in lažnjive dopise domžalskega dopisnika v „Sl. Narodu“ in drugih listih, katerih namen je, udrihati po duhovnih. Zato tudi mi odkrito povemo, da nas je ne malo sram, javno govoriti s tem dopisnikom, ali zavoljo drugih ljudi smo prisiljeni mu vsaj malo odgovoriti na njegov popolnoma neresnični dopis „iz Kamniškega okraja“, katerega je objavil „Sl. Narod“ pretečeno soboto. Sramotno je za našo občino, da prebiva v njeni sredi človeče, ki se drzne zagovarjati pustne maskare, ki so na pepelnico vse pijane in grdo našemljene prišle v Domžale in Stob, oborožene z nožmi in koli, dražit nas in pohujševat naše otroke. Kako mirno in lepo je bilo pri nas v pustnih dneh, od kar je naš g. beneficijant odpravil te pustne neslanosti, nobene domače maskare ni bilo videti že več let; letos pa so se prav na kljub našemu duhovnu in nam pridrvile te nepovabljenе maskare iz drugega kantona in nam napravile veliko nevoljo, pa tudi sitnosti in kakor se kaže, nepotrebna pota. Zato mi ne moremo drugače misliti, kakor da so bile te preklicane „šeme“ nahujskane, češ, pojte Domžalce in Stobljane malo podražiti. Evo pa domžalskega nesrečnega dopisnika, on v „Narodu“ pohvali te šeme in jih zagovarja in imenuje to njihovo divje početje na pepelnico „nedolžno šalo“, domačine pa, ki so jih kar je bilo le mogoče z lepo spravili nazaj, od koder so prišli, da niso še delj časa nas dražili, pa imenuje „katoliške divjake“. Prvo besedo sprejmemo, ker smo res katoličani, drugo besedo (divjaki) pa vrnemu dopisniku in maskaram in mislimo, da bo tako tudi vseč vsem trezno mislečim čitateljem. Vpilo se je, da so maskare hudo tepene, ali nam se zdi, da so maskare tako naredile, kakor mi svoje dni, ko smo v Domžale hodili v šolo. Če nismo kake reči znali, bomo na nos in potem zavpili: „Meni pa kri teče, prosim ven.“ In tako smo bili rešeni kazni in dvojke. Ako je bila to res nedolžna šala, kakor trdi to dopisnik, zakaj so pa imele maskare nože in zakaj so kole s seboj pripeljale? Ali niso tedaj prišle na „korajžo“. Zakaj niso ostale na Brdu, kjer so jim dajali pijačo in darila? Sram jih bodi, posebno pa oženjene. Naj bi bili rajši ostali doma pri svojih družinah in naj bi se bili šli v cerkev pepelit in vse bi bilo prav. Gospodje v Ljubljani in drugod so dobro vedeli, zakaj so prepovedali maskare na pustni torek in pri nas se najde človeče, ki se drzne zagovarjati maskare, ki so divjale na pepelnico, še več, zagovarja oborožene maskare. Bog mu daj pamet! Kdo pa je ta „Narodov“ domžalski dopisnik? To je človeče, ki Bogu čas krade, ker nima nobenega dela. Vsak človek ima vendar kako delo, ta pak nima pod milim nebom prav nobenega. Gostuje v neki zanikarni kajžici po milosti gospodarjevi brezplačno, sveta pa tudi nima ne toliko, da bi na svoje stopil. Od česa pa vendar živi? Vsaj ni, da bi morali častiti bralec vse vedeti, vsaj je dosti, da vemo mi. — Slednjič pa podamo našemu ljubeznivemu „Narodovemu“ dopisniku ta pametni svēt, da naj le nikar ne pometa pred drugim pragom, ko ima vendar toliko dela pred svojim pra-

gom in da naj zažene svoje umazano pero v Bistrico ter naj se poprime kakega poštenega dela in zaželjeni mir se bode zopet vrnil v domžalsko občino. Več občinskih odbornikov in drugih občanov.

(Iz Vrha pri Vinici.) Dobrih štirinajst dni je bilo grdo, sneženo vreme. Na tleh je bila sama snežena mokrota, tedaj vreme prav ugodno za tako imenovano činsko hripko, kakor jo Rusi nazivajo in je bila nekako s takim imenom ista bolezen imenovana pred petimi leti v Vašem cenjenem listu. Sedaj pa že vsaki kmet ve za njen latinski izraz: influenza. Sedaj je malo bolj suho, tedaj zdravejše. — Meja tu ob Kolpi je zavolje prešičje bolezni še zmirrom zaprta. Zato so prešiči na tržni dan ob četrtkih v Črnomlju prav dragi. Pri vsej strogosti in silno občutljivi denarni globi ali kazni se pa le sliši, da se nahajajo tihotapeci, ki preganjajo prešiče iz Hrvaškega prek Kolpe. V nekem kraju pri Kolpi zasajijo orožniki takega tihotapnega trgovca s svinjami in mu jih zaplenijo. Hotel se je izogniti kazni s tem, da je v bolj oddaljenem kraju v krčmi nekaj kmetov prav dobro napojil in tako pijane kmete pregovoril, da so na svoja imena trgovcu dali potne liste za zaplenjene prešiče. Zagovarjali se bodo vsi pred sodiščem in gotovo pred novomeškim, posebno pa kontrabantar-trgovec, katerega bode ista trgovina drago stala. Orožniki ob Kolpi imajo jako dober nos in kmalo pridejo na sled tihotapcem, dasiravno so isti zviti in premeteni. Kmet pa, ki ima znabiti par stotakov v žepu, si misli: Sedaj je ugodna prilika si pridobiti nekaj stotakov. Požuri se! Ali na svojo veliko škodo napravi nepremišljen korak.

(Bankovcev po 1 gld.) je bilo koncem februvarija v prometu še 1,081.965.

(General Baldissera.) sedauji laški vojskovodja v Afriki, je bil kot avstrijski nadporočnik nastanjen v Ljubljani, kot stotnik pa pred vojsko leta 1866 v Novem Mestu in je stanoval na Grmu. Bil je v Novem Mestu tedaj dobro poznana in priljubljena oseba.

Društva.

(Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) so zadnji teden poslali: Podružnica za Beljak in okolico 9 gld. 80 kr.; podružnica v Metliki 9 gld. 50 kr.; gospod c. kr. notar Hudovernik v Kostanjevici na svatovščini nabrano svoto 22 gld. 50 kr.; Mohorjani begunjski po č. gosp. župniku Košmelju 5 gld.; podružnica v Mokronogu po č. g. župniku Virantu 15 gld.; moška podružnica v Gorici po g. denarničarju V. Kanclerju 50 gld.; Neimenovanec z Dolenjskega 10 gld.; gosp. Lego iz Prage 2 dolarja, mesto da bi bil Slovencu iz Amerike, ki je menda zamrl, poslal knjig. Bog živi vrlje dobrotnike in oživi mnogo posnemovalcev, da napočijo složnim Slovincem lepši dnevi!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

(Posojilnica v Dobrépoljah) je imela večeraj 8. t. m. prvi občni zbor. Vdeležilo se ga je mnogo zadrušnikov, pa tudi drugega občinstva. — V načelstvo posojilnice so bili soglasno voljeni tisti odborniki, kakor so bili v prvem letu in tudi tista računsko pregledovalca. — Letos ima posojilnica prometa že 27.000 gld. — V nedeljo 15. t. m. je v Dobrépoljah ustanovni shod kmetijske zadruge za Dobrépolje in okolico.

(Hranilnica in posojilnica v Horjulu, registrovana zadruga z neomejeno zavezo.) Pristopilo je 99 zadrušnikov, izstopil ni nobeden. Prometa je bilo, in sicer: sprejemkov 31.021 gld. 86 kr., izdatkov 28.537 gld. 40 kr., skupaj 59.559 gld. 26 kr. Hranilnih vlog je vložilo 90 vložnikov v znesku 23.799 gld. 5 kr., vzdignilo se je skupaj 1078 gld., tako da je ostalo 22.721 gld. 5 kr. in 89 vložnikov. Obrestij je naraslo 414 gld. 72 kr., ki so se pripisale h glavnici in je torej koncem leta 1895 23.135 gld. 77 kr. hranilnih vlog; na knjižico povprek po 260 gld. — Posojil se je dalo 138, 89 zadrušnikom, skupaj 24.140 gld. 63 kr., vrnilo se je 15 posojil popolnoma 2199 gld. 63 kr., tako da je izposojenih še 21.941 gld. — Najnižje posojilo znaša 10 gld., najvišje pa 3000 gld. — Cistega dobička je 149 gld., ki se dene v rezervni zaklad. — Slavna kranjska hranilnica je darovala za ustanovne troške 100 gld., in naklonila 1500 gld. brezobrestnega posojila. — V odboru so: Tomaž Zdešar, načelnik; Ivan Stanovnik, Fr. Korenčan, Jan. Vrhovec, Fr. Leben, A. Rožman, Jos. Vrhovec, Jos. Logar, odborniki; Fr. Dolinar, računski pregledovalec.

Telegrami.

Dunaj, 11. marca. Budgetni odsek je vsprejel v večerajšnji seji finančni zakon za leto 1896.

Dunaj, 11. marca. V današnji seji gospodske zbornice se je vršila razprava o načrtu zakona glede določbe obrokov za izplačevanje zaslužka pri rudarjih ter o vladni predlogi glede odprave prijemnin. Po daljšem govoru finančnega ministra sta se predlogi izročili posebni komisiji v nadrobno posvetovanje.

Dunaj, 11. marca. Iz raznih stranij dohajajo poročila o velikih škodah, katere je v zadnjem času povzročila povodenj. Pri Lincu je izstopila Donava iz svoje struge. Pri Solnogradu je porušila voda železniški predor. Državna cesta od Gmundna v Išl je na več mestih popolnoma razdrta.

Berolin, 11. marca. Cesar Viljem je vsprejel grofa Goluhovskega v zasebni avdienci, ki je trajala tričetrt ure. Obeda pri poslaniku Szögyenyju sta se vdeležila cesar in cesarica.

Berolin, 11. marca. Po obedu pri poslaniku Szögyenyju se je pogovarjal cesar večeraj z grofom Goluhovskim nad jedno uro.

Madrid, 11. marca. Nadvojvoda Fridrik je dospel sem danes dopoldne.

Madrid, 11. marca. Povodom večerajšnje demonstracije so se sprli dijaki in orožniki. Ranjenih je 20 demonstrantov in 9 orožnikov.

Sredec, 11. marca. „Agence Balcanique“ poroča, da je odpotoval princ Boris v Nizzo k svoji materi, s katero se vrne koncem aprila v domovino.

Umrli so:

7. marca. Magdalena Demšar, gostinja, 90 let, Žabjak 12, ostarelost.

8. marca. Marija Pleha, čevljarjeva vdova, 72 let, Krakovske ulice 31, plućnica. — Pavla Kavšek, delavčeva hči, 6 let, Dunajska cesta 21, polyneuritis po davici.

9. marca. Franc Božič, hlapec, 29 let, Hrenove ulice 15, plućna tuberkuloza. — Anton Široelj, delavec, 67 let, Poljanska cesta 45, otrpnenje pluč. — Sofija baroninja Reehbach, majorjeva žena, 73 let, Turjaški trg 5, otrpnenje pluč.

10. marca. Jožefa Češnovar, mizarjeva hči, 2 dni, Tržaška cesta 28, oslabljenje.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
10	9. zvečer	738.8	1.5	pr. m. vzh.	pol oblačno	
11	7. zjutraj	742.4	-1.3	sr. vzjv.	del. jasno	86
	2. popold.	740.3	3.2	sr. svzh.	del. oblač.	

Srednja večerajšna temperatura 2.0° in za 0.7° pod normalom.

Zobobol olajšujejo
zobne kapljice lekarja Piccolija v Ljubljani (Dunajska cesta), katere so bile odlikovane z Najvišjim priznanjem Nj. c. in kr. Visokosti prejasne gospé prestolonaslednice-vdove nadvojvodinje Štefanije.
Steklenica velja 20 kr 126 (50-4) 6

Zahvala. 198 1-1

Vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem, kateri so nam izrazili svoje sožalje povodom smrti naše iskreno ljubljene matere, oziroma tačbe in babice, gospé

Marije Pleha

za izkazano sočutje, za vence, kakor tudi častno spremstvo k zadnjemu počitku izrekamo svojo najodkritjejo in pristrčno zahvalo.

Ljubljana, dné 10. marca 1896.

Žalujoči ostali.

Nabiralci

poštних mark

naj blagovolé svoj naslov naznaniti administraciji lista „Česky Filatelista“, Praga, Vinohrady 472, da jim pošljemo prvo številko svojega lista brezplačno na ogled. 196 1-1

Stavbeno podjetje

(koncesijovani zidarski mojster)

se priporoča

za izvrševanje vseh v to stroko spadajočih del. 191 8-2

Ivan Pittini, Kongresni trg 12.

Ne tratite tuje bobove kave, ki nima nič redilnega!

Kdor pa vzame 2/3 prave

Kneippove sladne kave,

a v rudečih zavitkih

s tu pristavljeno varstveno znamko, in 2/3 prave 145 24-3

Oelz-ove kave,

dobi odlično, redilno in dober kup kavino pijačo.

Na prodaj je povsod.

Natečaj.

Podpisani odbor razpisuje stavbinskim podjetnikom in vodjem natečaj za

popravo župnih cerkvenih stavb.

Vse poprave so proračunjene na 22.000 gld. Načrti in druge priprave se morejo ogledati v župnišču in na licu mesta vsak dan razun nedelj in praznikov.

Pisane ponudbe je vlagati do dné 27. sušca opoldne. — Podjetnik vloži 15% varščine do izvršene kolavdacije.

Na Homecu (pošta Mengeš), dné 10. sušca 1896.

Za stavbinski odbor:

V. Bernik, načelnik.

200 3-1

Konrad Hopperwieser-jev c. kr. priv. zavod za izdelovanje orgelj v Gradcu, Lendplatz 27,

se priporoča v izdelovanje novih orgelj v poljubni velikosti (s patentovano tipalno registraturo), pa tudi v prenavljanja in popravljanja starih orgelj.

Ker sem se strokovno izvežbal v največjih in najslavitejših zavodih za izdelovanje orgelj v Nemčiji, kakor so: E. F. Walcker v Ludwigsburg-u, W. Sauer v Frankobrodu in F. G. Weigle v Stuttgart-u, torej morem takó gledé na umetniško izvršitev in trpežnost, kakor tudi gledé na uporabo najboljših priznanih novostij kar najbolje ustreči. — Priporočilna pisma so na razpolago. — Dolgoletno jamstvo, zmerne cene, poštna postrežba. 23 26-19

Menjalnica bančnega zavoda

Najbolje priporočena za preskrbljenje vseh v kurzem listu raznamovanih menic in vrednostij

Schelhammer & Schattera

Wien, I. Bezirk, Stefansplatz Nr. 11, Parterre.

Podpisani deželni odbor razpisuje sledeče

službe okrajnih zdravnikov:

- 1) v Bohinjski Bistrici
z letno plačo 800 gld. in 200 gld. cestne doklade od zdravstvenega okrožja;
- 2) na Brdu
z letno plačo 600 gld.;
- 3) v Črnomlju
z letno plačo 800 gld. in 200 gld. letne doklade od zdravstvenega okrožja;

- 4) v Kočevski Reki
z letno plačo 800 gld.;
- 5) v Logatci
z letno plačo 600 gld.;
- 6) v Senožečah
z letno plačo 800 gld.;
- 7) v Šmariji pri Ljubljani
z letno plačo 800 gld.;
- 8) v Velikih Laščah
z letno plačo 700 gld.

Prosilci za jedno teh služb pošljejo naj svoje prošnje podpisnemu deželnemu odboru

do 20. marcija 1896. leta

ter v njih dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dosedanje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Oziralno se bode pa le na take prosilce, kateri so najmanj dve leti uže službovali v kaki bolnici.

Deželni odbor kranjski

v Ljubljani, dne 23. svečana 1896.

Najboljše, svetovno črnilo za čevlje!

Kdor hoče imeti svoje obuvalce lepo temno-črno se lesketajoče in si je želi ohraniti trpežno, kupi naj edino le

Fernolendtovo črnilo za čevlje

c. kr. priv. ustanovljena leta 1832 tovarne, ljene na Dunaji.

Povsod v zalogi.

Radi premnogih malovrednih ponarejanj pazi naj se natančno na moje ime: **St. Fernolendt.**

Priporočam tudi ličilo za čevlje, snov za ohranitev usnja, univerzalno nepremočno mazilo. Vsakovrstne tinte, svitla naravna crme za svitlo usnjato obuvalo in pisarni pečatni vosek. 33 52-10

Ana Rupnik

izdelovalka umetnih cvetlic

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 13,

priporoča se prečastiti duhovščini in slav. občinstvu

v izdelovanje vsakovrstnih šopkov za cerkev in altarje, vencev za bandera in razne cerkvene slovesnosti,

kakor tudi

popolne oprave za nove maše

po primerni ceni. 189 6-2

Svetovnoznano je

Chicago namizno stensko ali potno budilo s hrupno pripravo, katero tako dolgo zvoní, da se imejitelj zbudi. Ne potrebuje nobene poprave, ker je vse jekleno. Okrov je srebrno-nikelnat, pozlačena fasada, samo I. vrste s polnem jamstvom, da dobro gré. Cena 2 gld., s kazalcem dneva 2 gld. 50 kr., s ponoči se svetlečim cifernikom 30 kr. več. **Novo!** Ura „Globe“, ki bjeje namesto budila 3 gld. 25 kr., stoječa ura ali za obesiti, 18 cm. visoka. Triumf budilna ura s kazalcem datuma in dnevnikom, kaže imena dnij celega meseca gld. 3.25. Posilja se proti poštnem povzetju. Ilustrovani ceniki se dopošljejo zastoj. 75 10-7

M. Rundbakin, Dunaj II, Glockengasse 2.

(35 10-5)

Zaspanje izključeno!

Anker-budilnica s po noči svetečo se kazalno ploščo in večno pratiko gld. 2.75.

Salon-budilnica, štirioglatá, 25 cm. visoka, pozlačena in gravirana, bjeje četrti in pol ure gld. 7.-.

Remont. iz jekla za gospode in gospé gld. 4.-, s trojnim okrovom gld. 6.-.

Remont. iz pristnega tulla-srebra za gospode in gospé z zlato vlogo gld. 9.-, s trojnim okrovom gld. 11.-, s koledarjem in mesec. kazalom gld. 15.-.

Remont. iz 14 kar. zlata za gospé gld. 12.-, s trojnim okrovom gld. 18.-.

Anker-remont., zlata, za gospode brez okrova gld. 25.-, s trojnim okrovom gld. 35.-.

Ure z nihalom po cenilniku.

Zakonski prstani izvirni, iz 14 kar. zlata, komad gld. 5.-, masivni gld. 7.-.

Najtežavnejše poprave okrasov in raznih ur se vsprejemljejo in točno izvršujejo. — Ostanki zlata in srebra vsprejmejo se mesto plačila.

Prečast. duhovščini pošilja brez povzetja; plača po dogovoru.

Ilustr. cenilniki zastoj in franko.

Emil Mayer,
c. kr. trg. sodno zabeležena trvdka
na Dunaju I.,
Schottenring 33/c.

„THE GRESHAM“

zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Podružnica za Avstrijo: **Dunaj, I., Giselastrasse 1**
Podružnica za Ogersko: **Pešta, Franz-Josefplatz**
v hiši društva. št. 5 in 6, v hiši društva.

Društvena aktiva dné 31. decembra 1894 kron 138,416,475.—
Letni dohodki na premijah in obrestih dné 31. decembra 1894 25,319,668.—
Izplačitve zavarovalnin in rent in zakupnin itd. za obstanka društva (1848) 304,342,593.—
Mej letom 1894 je društvo izdalo 9233 polie z glavnic 73,736,000.—
Prospekte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba police, kakor tudi obrazce za predloge daje brezplačno

glavni zastop v Ljubljani
469 (12-8) pri

Gvidonu Zeschko-tu,
Tržaška cesta, št. 3. II. nadstropje.

Schicht-ovo patent-milo

z znamko „labud“ je najboljše izmed katerekoli mila.

56 16

V zalogi Katoliške Tiskarne v Ljubljani izšlo je ravnokar:

12 Marijinih pesmij

za mešan zbor zložil

Janez Pogačnik
op. 8.

Cena partituri 50 kr. Vsak glas velja 10 kr. Po pošti 5 kr. več.

Dunajska borza.

Dne 11. marca.		Dne 10. marca.		Kreditne srečke, 100 gld. 203 gld. — kr.	
Skupni državni dolg v notah	101 gld. 25 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	151 gld. 50 kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld. 186	—
Skupni državni dolg v srebru	101	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	158	Avstrijskega rudečega križa [srečke, 10 gld. 18	75
Avstrijska zlata renta 4%	122	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	195	Rudolfove srečke, 10 gld.	25
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99	Salmove srečke, 40 gld.	68
Ogerska zlata renta 4%	122	Tisine srečke 4%, 100 gld.	144	St. Genois srečke, 40 gld.	72
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99	Dunavske vrvnavne srečke 5%	127	Waldsteinove srečke, 20 gld.	57
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	996	Dunavsko vrvnavno posojilo l. 1878	107	Ljubljanske srečke	22
Kreditne delnice, 160 gld.	380	Posojilo goriškega mesta	112	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	174
London vista	120	4% kranjsko deželno posojilo	98	Akcije Ferdinandove sev. železn. 1000 gl. st. v. 3485	—
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99	Akcije tržaškega Lloydá, 500 gld.	460
20 mark	11	Prijoritne obveznice državne železnice	231	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	98
20 frankov (napoleonador)	9	„ „ južne železnice 3%	166	Dunajskih lokal. železnice delniška družba	63
Italijanski bankovci	43	„ „ južne železnice 5%	130	Montanska družba avstr. plan.	85
C. kr. cekini	5	„ „ dolenskih železnice 4%	99	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	165
				Papirnih rubljev 100	128

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za izgube pri izrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. Kalantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba „MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni svéti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.